

Fågelinventering vid Storfinnforsen

Naturföretaget 2016

Inventering: Arvid Löf
Foto: Arvid Löf
Rapport: Arvid Löf
Kvalitetsgranskning: Niina Sallmén
Datum rapport: 2016-08-26
Version: 1

Kontaktperson för denna rapport: Niina Sallmén, niina.sallmen@naturforetaget.se, 072-230 49 95

Naturföretaget
Östra Ågatan 53
753 22 Uppsala
info@naturforetaget.se

Innehåll

Sammanfattning.....	4
Bakgrund	5
Metodik.....	5
Inventering	5
Kunskapsinhämtning	5
Osäkerhet i bedömningen	5
Resultat	6
Observerade arter	6
Bedömning av känslighet	9
Förslag på åtgärder för att minska påverkan på fågellivet	11
Källor	11
Litteratur	11
Databaser	11
Bilaga 1.....	12

Sammanfattning

På uppdrag av NEKTAB har Naturföretaget gjort en fågelinventering på sträckan Storfinnforsen – Långbjörn. Inventeringen skedde i mitten av juni. Området domineras av produktionsskog och totalt hittades 59 fågelarter varav 13 var rödlistade eller upptagna på bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv. Tre skyddade arter har tidigare observerats i området. Det är framförallt hackspettar och skogshöns som kan komma att påverkas men det fanns inga områden längs med sträckan som var extra skyddsvärda. Förslag på åtgärder för dessa arter är att skapa lämpliga biotoper för hackspettar och att begränsa byggandet under våren.

Bakgrund

På uppdrag av NEKTAB utförde Naturförtaget en fågelinventering av sträckan Långbjörn – Storfinnforsen där en planerad kraftledning ska gå. Sträckan ligger i Sollefteå kommun och är 35 km lång.

Metodik

Inventering

Sträckan Långbjörn - Storfinnforsen inventerades mellan söndag den 19/6 och tisdag den 21/6. Alla arter noterades och de arter som är särskilt skyddsvärda, det vill säga rödlistade arter och arter som ingår i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv, noterades med koordinater, häckningskriterier och annat som var av intresse. Längs med den 35 km långa sträckan var bredden 400 meter och under inventeringen gick jag i mitten så länge det gick. Genom att gå i mitten kunde jag lätt söka av området efter spelande fåglar som hörs på långa avstånd. Vid myrar eller otympliga hinder så gick jag runt, så nära mitten som möjligt.

Kunskapsinhämtning

Fynd av arter från området har inhämtats från ArtDatabanken

Osäkerhet i bedömningen

Det var inga problem under inventeringen. På vissa myrar fick jag gå ganska långt runt men kunde ändå observera allt som fanns på myren då det var öppen mark.

Nu såg jag de flesta av arterna som en kan förvänta sig i en sådan här typ av skog. Men en svaghet i denna inventering var att den skedde ganska sent på året. Både skogshöns och hackspettar spelar i mars – april och är enklast att inventera då. Utan att höra/se spelet av skogshöns är det svårt att uppskatta antalet och var spelplatserna finns. Nu fanns det ju inga platser som jag tyckte lämpade sig som spelplatser så det är troligen ingen fara för just denna exploatering. Hackspettarna spelar som sagt mest frekvent under mars – april och kan vara svåra att upptäcka under sommaren. Antagligen hade jag observerat flera hackspettar men inga fler arter om tidigare inventering hade gjorts. Samma sak här som för skogshönsen dock, det fanns inga områden som såg speciellt bra ut för hackspettar heller förutom kring det skyddade området Lill-Mårdsjöbäcken.

Det fanns tidigare rapporter om både duvhök och kungsörn. Dessa arter är också svåra att inventera under sommaren utan inventeringen av rovfågel bör ske i februari-mars för att vara säker på att ingen häckar i området.

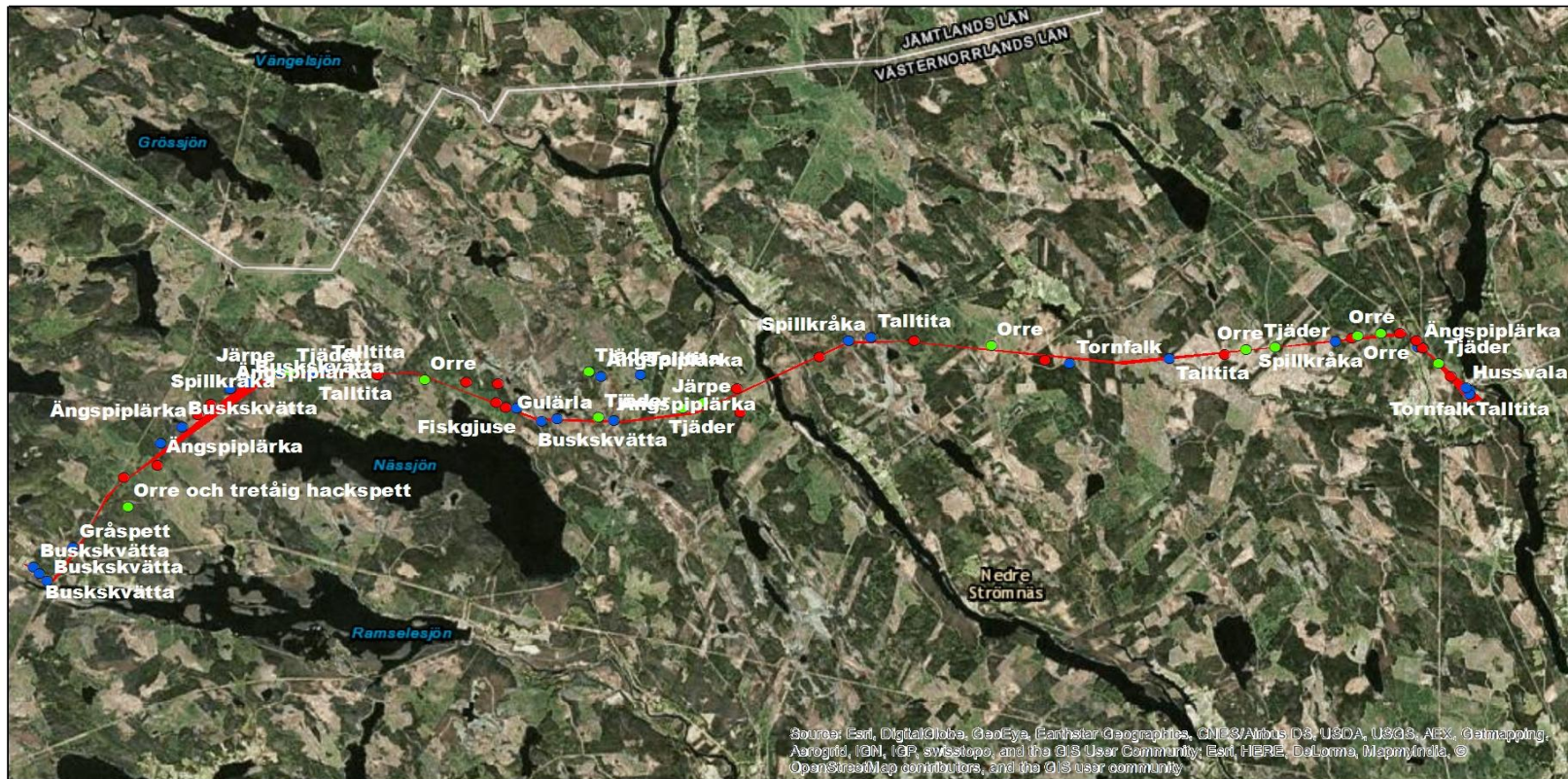
Resultat

Observerade arter

Totalt hittades 59 arter. Tabell 2 visar de mest skyddsvärda arterna som är rödlistade enligt den svenska rödlistan eller upptagna i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv. Enligt fågeldirektivet ska vi skydda och se till att alla vilda fåglar och deras livsmiljöer inom Sverige bevaras. Bilaga 1 till fågeldirektivet beskriver särskilt skyddsvärda arter som ingår i Natura-2000-nätverket, häckplatserna skall skyddas för dessa arter. För hela artlistan, se bilaga 1 i denna rapport. I tabell 1 ses väderlek för de olika inventeringstillfällena. Figur 1 visar var i området de skyddsvärda arterna befann sig.

Tabell 1. Datum, tid och väder för varje inventering.

Datum	Tid	Väder
2016-06-19	04:00-15:00	Klart väder, vindhastigheten låg på ca 2-4 m/s i medelvind. Temperaturen omkring 10 °C
2016-06-20	04:00 – 16:00	Klart väder, vindhastigheten låg på ca 3-5 m/s i medelvind. Temperaturen omkring 10 °C
2016-06-21	02:00 – 08:30	Klart väder. Vindhastighet under dagen låg runt 4-5 m/s i medelvind. Regn efter kl 08.

Figur 1. Karta över de skyddsvärda arter som är påträffade inom området.

Tabell 2. Inventeringens mest skyddsvärda arter med skyddsklassning och kommentarer.

Art	Status enligt rödlistan	EU:s fågeldirektiv, bilaga 1	Övriga kommentarer
Järpe		X	Sågs på två ställen längs inventeringssträckan
Orre		X	Observerades på flera ställen längs sträckan.
Tjäder		X	Observerades på flera ställen längs sträckan. En kull med ungfåglar sågs.
Fiskgjuse		X	Ett exemplar observerades strax norr om Nässjön
Gråtrut	VU		Observerades i Nässjön
Hussvala	VU		Observerades vid Långbjörns kraftverk
Gråspett		X	Observerades på ett ställe, i de västra delarna.
Spillkråka	NT	X	Förekom på ett flertal ställen längs sträckan.
Tretåig hackspett	NT	X	En observerades i de västra delarna av sträckan.
Sånglärka	NT		Observerades mitt på sträckan nära väg 313 vid en åker.
Ängspiplärka	NT		Observerades på flera myrområden och hyggen längs sträckan.
Buskskvätta	NT	X	Observerades vid befintliga kraftledningsgator och på ett hygge.
Kungsfågel	VU		Många observerades under inventeringen

Bedömning av känslighet

Järpe och tjäder – Järpe och tjäder förekommer i skogarna kring den planerade kraftledningsgatan. Längs med den planerade sträckan fanns inget speciellt område som lämpade sig för dessa arter så min bedömning är att en kraftledningsgata inte kommer att påverka dessa arter.

Orre – Orre är vanlig i de svenska skogarna, inte minst längs med denna sträcka. Det stora hotet mot orren är att deras spelplatser försvinner och längs med den planerade sträckan fanns ingen plats som lämpar sig väl för en spelplats för orre.

Fiskgjuse och gråtrut – Båda arterna häckar i Nässjön och kommer inte att påverkas av en kraftledningsgata. Fiskgjuse har även observerats vid Röån.

Hussvala – Sågs längst österut av sträckan vid Långbjörns kraftverk. Hussvalan kommer inte att påverkas negativt av en kraftledningsgata.

Gråspett – Observerades i de västra delarna av sträckan på ett hygge nära den befintliga kraftledningsgatan. Längs den planerade kraftledningsgatan fanns ingen biotop som passade bra för gråspett. Utan det fanns områden ner mot sjön och hyggen intill den planerade kraftledningen som var lämpliga.

Spillkråka – Observerades på några ställen under inventeringen. Längs den planerade kraftledningsgatan fanns ingen speciell biotop som passade bra för spillkråka. Utan det fanns områden ner mot sjön och hyggen intill den planerade kraftledningen som var lämpliga.

Tretåig hackspett – Observerades i de västra delarna av sträckan på ett hygge nära den befintliga kraftledningsgatan och har enligt rapport från artdatabanken förekommit vid Lill-Mårdsjöbäcken. Tretåig hackspett kräver död ved och gammal skog som den födosöker/häcker i. Det mesta av skogen som den planerade kraftledningsgatan ska gå igenom är produktionsskog som inte lämpar sig för tretåig hackspett. Det fanns ett parti, vid naturreservatet Lill-Mårdsjöbäcken som lämpar sig väl för tretåig hackspett och här har den tidigare observerats.

Sånglärka – Endast en observerades nära väg 313 där det fanns en åker. Det stora hotet mot sånglärkan är att småskaliga jordbruk likt detta inte brukas och de växer igen. Att få in en kraftledningsgata kan gynna sånglärkan som kräver öppna områden med låg växtlighet.

Ängspiälärka – Förekom frekvent längs med den planerade sträckan. Många fanns längst västerut och på slutet längs med befintliga kraftledningsgator. Dessutom fanns ängspiälärkan på myrar och hyggen längs sträckan. Att få in en kraftledningsgata kan hjälpa ängspiälärkan lokalt.

Buskskvätta – Förekom frekvent längs med den planerade sträckan. Många fanns längst västerut och på slutet längs med befintliga kraftledningsgator. Dessutom fanns buskskvätta på hyggen längs sträckan. Att få in en kraftledningsgata kan hjälpa buskskvättan lokalt.

Kungsfågel – Kungsfågel är vanlig i de svenska skogarna och inte minst längs med denna sträcka. Många observerades men det fanns inget speciellt område som var extra lämpligt.

Tidigare observationer

Arter som enligt uppgift förekommer eller har förekommit i området som jag inte såg under min inventering. Jag har valt bort arter som inte förekommit i området de senaste 10 åren enligt inrapporterat material.

Gulspurv – Gulspurv är klassad enligt rödlistan som sårbar (VU) och har förekommit vid Röån som ligger vid Långbjörns kraftverk. Det finns ytters få områden längs med sträckan som skulle kunna

passa gulsparven. Åkermarken mitt på sträckan nära väg 313 där det fanns en åker är en lämplig plats och där den observerats tidigare, vid Röån. Att bygga en kraftledningsgata kan skapa lämpliga biotoper för gulsparven som kräver öppna marker som en kraftledningsgata ger.

Duvhök – Duvhök är klassad enligt rödlistan som nära hotad (NT) och har tidigare observerats vid Röån och häckar i skogen runt om. Dock är kraftledningsgatan planerad i en befintlig gata så en utökning kommer inte att påverka.

Kungsörn – Kungsörn är klassad som nära hotad (NT) enligt rödlistan och är upptagen på bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv, Kungsörn har observerats vid Lill-Mårdsjöbäckens naturreservat. Dock finns ingen antydning till att häckning har skett i området inom de senaste åren.

Förslag på åtgärder för att minska påverkan på fågellivet

Flera arter så som ängspiplärka, buskskvätta och sånglärka kommer att gynnas av en kraftledningsgata då dessa arter är beroende av öppna miljöer som en kraftledningsgata ger.

Hackspettarna vill ha gammal skog och framförallt tillgång till död ved. Ett bra och enkelt sätt att skapa bra miljöer för hackspettar är att ringbarka träd för att skapa död ved och även lämna kvar befintliga träd som dör. Detta är ett populärt sätt att hjälpa de utsatta hackspettsarterna. Naturreseptatet Lill-Mårdsjöbäcken är ett område som skulle kunna vara lämpligt för hackspettarna, där bland annat tretåig hackspett tidigare observerats, även om ingen observerades under inventeringen.

För skogshönsen är det lite svårare att komma med konkreta förslag på åtgärder. Någoting en kan göra är att begränsa byggandet av kraftledningsgatan under häckningssäsongen under våren, speciellt mellan mars-maj. Detta gäller även för övriga fågelarter, att begränsa byggandet under våren när de flesta fåglarna häckar kan skona många arter.

Källor

Litteratur

ArtDatabanken 2015. *Rödlistade arter i Sverige 2015*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Databaser

ArtDatabanken. Uttag ur Artportalen och Obsdatabasen. (2016-08-26)

Bilaga 1

Fullständig artlista över påträffade arter mellan Storfinnforsen och Långbjörn.

Sångsvan	Ladusvala	Lövsångare
Gräsand	Hussvala	Kungsfågel
Knipa	Trädpiplärka	Talltita
Järpe	Ängsplärka	Tofsmes
Orre	Gulärta	Svartmes
Tjäder	Sädesärta	Blåmes
Sparvhök	Sidensvan	Talgoxe
Fiskgjuse	Rödhake	Nötväcka
Tornfalk	Järnsparv	Trädkrypare
Enkelbeckasin	Rödstjört	Nötskrika
Skogssnäppa	Buskskvätta	Skata
Fiskmåå	Koltrast	Kråka
Gråtrut	Björktrast	Korp
Ringduva	Taltrast	Bofink
Tornseglare	Rödvingetrast	Bergfink
Gråspett	Dubbeltrast	Grönfink
Spillkråka	Ärtsångare	Grönsiska
Större hackspett	Svarthätta	Mindre korsnäbb
Tretåig hackspett	Grönsångare	Domherre
Sånglärka	Gransångare	